

239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet

a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről

A Kormány a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Btv.) 26. §-ának (13) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. § (1) A rendelet hatálya:

a) a bányászati tevékenység folytán kialakult, illetve kialakított bányatavakra, azok medrének és partjának a bányászati tevékenység befejezését követő fenntartására, a bányató vízkészletének hasznosítására, továbbá

b) az *a)* pont szerinti bányatavak fennmaradásával, fenntartásával, hasznosításával kapcsolatos jogokat gyakorló vagy kötelezettségeket teljesítő természetes és jogi személyekre, illetőleg jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra (a továbbiakban együttesen: személyekre) terjed ki.

(2) E rendelet alkalmazásában

a) *bányató*: a felszíni vagy felszín alatti bányászati tevékenység következtében a földfelszín fedőrétegének eltávolításával, a felszín alatti vízkészletből kialakult és a bányaművelés befejezése után is fennmaradó olyan állóvíz, amelynek medrét a bányászat során mesterségesen kialakított terepmélyedés képezi;

b) *a bányató medre*: a bányászati tevékenység során kialakult, majd a bányászat befejezését követően állandósult terepmélyedés, amelyet a felszín alatti víz rendszeresen kitölt, melynek partvonalát a terepszint és a bányászati hatósági eljárások során utóhasznosításra engedélyezett meder részűjének metszsvonala határozza meg;

c) *a bányató parti sávja*: a partvonalától számított, azzal párhuzamosan húzódó, külön jogszabályban meghatározott 3 m széles területsáv, amely a parti területek tulajdonviszonyaitól függetlenül a bányató medrével kapcsolatos fenntartási munkák ellátását teszi lehetővé.

2. § (1) Ha az ásványi nyersanyag kitermelés befejezésekor a kitermelés következtében a külszíni bányászati munkaterületen állóvíz alakul ki, annak fennmaradásával kapcsolatos intézkedésekről a bányabezárási, valamint a tájrendezési feladatokkal összefüggő bányahatósági eljárások keretei között a külön jogszabályban meghatározott módon kell gondoskodni.

(2) Az (1) bekezdésben említett államigazgatási eljárás alapján hozott bányászati hatósági határozatban rögzíteni kell a létrejött bányató fennmaradásához adott - a külön jogszabályban meghatározott - vízügyi szakhatósági állásfoglalásban megadott előírásokat.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott hatáskörben eljáró vízügyi felügyelet szakhatósági állásfoglalásában - a külön jogszabályban megjelölt általános tartalmi követelmények mellett - meg kell határozni:

a) a bányató medrére, vízkészletére, valamint az egyéb területi adottságokra figyelemmel a hasznosítás vízgazdálkodási feltételeit;

b) az ingatlan tulajdonosát, illetőleg a bányatavat egyéb jogcímen használót a bányatóval kapcsolatosan megillető jogokat és terhelő kötelezettségeket;

c) az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett adatokkal kapcsolatos (így például a művelési ág megváltoztatásával összefüggő, azt megalapozó) feladatokat;

d) a tájrendezési tervekre, a bányabezárással kapcsolatos műszaki üzemi tervekre, valamint az e rendelet *mellékletében* meghatározott tartalmú adatokra, illetve tervdokumentációra figyelemmel azt, hogy a bányató további hasznosítása és üzemeltetése szempontjából az érintett ingatlan tulajdonosát milyen jogok illetik meg, illetve milyen kötelezettségek terhelik.

(4) A (3) bekezdés szerinti szakhatósági állásfoglalás kiadása ügyében a bányavállalkozónak az illetékes vízügyi felügyelethez kérelmet kell benyújtania, melyhez az e rendelet mellékletében meghatározott tartalmú, a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosával egyeztetett tervdokumentációt kell csatolnia.

(5) Az (1) és (2) bekezdés szerinti bányahatósági eljárásokban, bányató létrejötté esetén a vízügyi, környezet-, táj-, természet- és talajvédelmi, valamint a közegészségügyi hatóságot érintett szakhatóságnak kell tekinteni, továbbá ki kell kérni a külön jogszabályban meghatározott építésügyi hatóság véleményét is.

A bányató vízz jogi engedélyezése

3. § (1) A bányató fenntartásának, hasznosításának (a továbbiakban: üzemeltetésének) engedélyezéséhez a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosának - a bányabezárással összefüggő tájrendezési feladatokat meghatározó bányahatósági határozat kézhezvételét követő egy éven belül - a vízügyi felügyelethől a külön jogszabályban meghatározott mellékletek csatolásával vízz jogi üzemeltetési engedélyt kell kérnie.

(2) Amennyiben a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosa az (1) bekezdés szerinti kötelezettségét elmulasztja, úgy a vízz jogi engedély nélkül megvalósított vizilétesítmények és vízhasználatok tekintetében a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló külön jogszabály szerint kell eljárni.

(3) Ha a bányató tervezett hasznosításához új vízilétesítmény megépítése szükséges, úgy a vízügyi felügyelet a külön jogszabály szerinti engedélyezési eljárásban - létesítési, majd üzemeltetési vízjogi engedély kiadásával - határoz a létesítéssel és az üzemeltetéssel járó jogokról és kötelezettségekről.

(4) Az (1) bekezdés szerinti vízjogi engedélyben a bányatavak üzemeltetésével járó jogokat és kötelezettségeket

a) a bányató területi elhelyezkedésére, a terület vízgazdálkodási környezeti adottságaira,

b) a közigazgatásilag érintett település önkormányzati rendeletben meghatározott fejlesztési, terület- és településrendezési terveire, a helyi építési szabályzatra, illetőleg előírásokra, valamint

c) a bányatóval érintett területtel kapcsolatos vízgazdálkodási, kulturális örökségvédelmi, környezet-, természet- és tájvédelmi, továbbá közegészségügyi szempontokra figyelemmel kell meghatározni.

(5) A bányató üzemeltetésére vonatkozó jogerős határozat és ingatlan-nyilvántartási átvezetésre alkalmas változási vázrajz megküldésével a vízügyi felügyelet megkeresi a bányató fekvése szerint illetékes körzeti földhivatalt, hogy a bányatavat - az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó külön jogszabályok szerint - a vízgazdálkodással összefüggő művelés alól kivett területként „bányató” megnevezéssel jegyezze be az ingatlan-nyilvántartásba.

A bányató vízkészletének használati joga

4. § (1) A bányató vízkészletének használata vízjogi engedélyezési kötelezettség alá tartozik. A vízhasználat feltételeit a bányató üzemeltetésére irányuló, a 3. § szerinti vízjogi engedélyben kell meghatározni.

(2) A bányató vízkészletének használatára a meder, illetve a part tulajdonjogával nem rendelkező személy részére vízjogi engedély csak akkor adható, ha ehhez a meder, illetve a part tulajdonosa külön írásba foglalt szerződésben hozzájárult.

(3) A (2) bekezdésben foglalt esetben a szerződésben rendelkezni kell a bányató partjának a használatáról is. A bányató vízjogi engedélyének jogosítottja és kötelezettje ez esetben az a személy, aki a vízkészlet használatával járó jogokat gyakorolja.

(4) A bányató vízkészletének természeti okból történő változásáért az engedélyes vízhasználó, illetve a bányató vízilétesítményeinek tulajdonosa sem a vízjogi engedélyben biztosított jogra, sem a vízhasználat egyéb jogcímére alapozva nem igényelhet kártalanítást.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott esetben az engedélyes az esetleges károk megelőzésével, mérséklésével kapcsolatos tevékenységet - ha az vízimunka elvégzésével, vízilétesítmény megépítésével biztosítható, a vízjogi engedélyre vonatkozó általános szabályok szerint - saját költségére elvégezheti. Erre a vízügyi felügyelet - ha azt a vízkészlet védelme a bányatóval összefüggésben közérdekből szükségessé teszi - az engedélyest hivatalból indított eljárás során is kötelezheti.

A bányató vízminőség-védelme

5. § (1) A bányató hasznosítása főként - a víz mennyiségét nem, de a vízkészlet minőségét igénybe vevő és azt befolyásoló - a vízikörnyezeti adottságokkal összefüggő vízhasználatok (így például horgászat, vízisport, fürdőzés, vízparti üdülés, vizes élőhely) kialakítása révén történik. A bányató bármely, a víz minőségét befolyásoló ilyen jellegű hasznosítását a tevékenységekre irányadó jogszabályok szerint, de a bányató üzemeltetésére kiadott vízjogi engedélyben a vízkészlet minőségének védelme érdekében meghatározott jogokra és kötelezettségekre figyelemmel lehet gyakorolni.

(2) Az (1) bekezdés szerint gyakorolt vízhasználatok vízjogi engedélye megadásához alapvető feltétel a tó terhelhetősége, a víz természetes öntisztuló képességének megőrzése, a hasznosítás hatásterületén a felszín alatti víz minőségének a külön jogszabály szerinti „B” szennyezettségi határértéken belül tartása, a jó vízminőség tartós biztosítása céljából.

(3) A bányatavak vízkészletének szennyezése, károsítása, így például különösen szennyvízbefogadóként történő hasznosítása, továbbá azokon minden olyan vízhasználat gyakorlása, mely a felszín alatti vizek minőségének veszélyeztetésével jár - a felszín alatti vízkészlettel való szoros kapcsolatukra tekintettel - tilos.

Záró és átmeneti rendelkezések

6. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) A környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok a rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül az illetékes bányászati hatóságok által rendelkezésükre bocsátott adatok, az ingatlan-nyilvántartási és saját adataik alapján nyilvántartást készítenek az e rendelet hatálybalépését megelőzően fennmaradt bányatavakról.

(3) A környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság (2) bekezdés szerinti nyilvántartásának tartalmaznia kell a bányatóra vonatkozó alapvető műszaki, valamint az ingatlan-nyilvántartási azonosításhoz szükséges egyéb adatokat, ideértve az érintett földrészletek helyrajzi számát, a felmérés időpontjában megállapítható tulajdonjogot, illetve a közigazgatásilag érintett település megjelölését.

(4) A rendelet hatálybalépését megelőzően bányászati tevékenység során keletkezett és fennmaradt bányatavakkal érintett ingatlanok tulajdonosai, az e rendelet hatálybalépésétől számított egy éven belül a külön jogszabályban

meghatározott adatok csatolásával kötelesek a bányatóra vonatkozó üzemeltetési vízjogi engedélyt az illetékes vízügyi felügyeletről megkérni.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott határidő elmulasztását követően a rendelet hatálybalépését megelőzően fennmaradt bányatavak esetén a vízjogi engedély nélkül üzemeltetett vízellátási rendszerekre és vízhasználatokra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával kell eljárni, ideértve a vízjogi szabálysértésekkel összefüggésben meghatározott intézkedési lehetőséget, illetve felelősség megállapítását is.

(6) A bányatavakkal kapcsolatos rendelkezések megtartását az illetékes vízügyi felügyelet a vízügyi felügyelet során a felügyeletre vonatkozó külön jogszabály szerint ellenőrzi, illetve a bányatavakat az engedélyezési eljárás során a jogszabályban meghatározott felügyeleti kategóriába sorolja.

(7)

(8)

Melléklet a 239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelethez

A tájrendezés bányahatósági eljárásában a bányató fennmaradásával kapcsolatos vízügyi szakhatósági állásfoglaláshoz benyújtott dokumentáció tartalma:

1. A bányatóval érintett földrészetekről a tulajdonjogot igazoló tulajdoni lap hiteles másolata.
2. Műszaki leírás, amely tartalmazza:
  - 2.1. a bányató kialakulásának előzményeit, a tó állapotjellemezését, ezen belül:
    - a) a megelőző bányaművelési adatokat,
    - b) a medert alkotó víztartó rétegek vízföldtani adatait,
    - c) a bányató vízkészletének mennyiségi és minőségi adatait, az esetleg meglévő mérő- és észlelőhelyek műszaki jellemzőit, valamint a mért és észlelt adatokat,
    - d) a bányató vízforgalmi - vízutánpótlási és elvezetési - adatait, ideértve a felszíni és a felszín alatti vízből történő vízutánpótlódást is;
  - 2.2. a bányató hasznosítását, ezen belül
    - a) a vízhasználatokat, ideértve a vízkivétellel járó (pl. öntözés) és a vízkörnyezeti adottságokkal összefüggő (így például üdülés, fürdőzés, horgászat, vízisportok, vizes élőhely) vízhasználatokat is,
    - b) a bányató és a vele kapcsolatban lévő felszín alatti víz minőségét befolyásoló parti területhasználatokat (így például parti sáv kialakítása, parkosítás, zöldfelületek, beépítések, közművesítés, hulladékkezelés),
    - c) a hasznosítás és a b) pont szerinti területhasználatok felszín alatti vizekre gyakorolt hatását;
  - 2.3. az előbbiekkkel összefüggésben a bányató, illetve a felszín alatti vízkészletek védelme érdekében tervezett intézkedéseket, ideértve
    - a) a bányató és felszín alatti hatásterülete vonatkozásában a vízminőség és vízmennyiség megfigyelés és mérés tervezett megoldását,
    - b) a hasznosítások vízminőség-védelmi indíttatású szabályozását, a bányató terhelhetőségével, öntisztuló képességének megőrzésével összefüggésben meghatározott korlátozásait,
    - c) a parti területek felszíni vízrendezését,
    - d) a bányató környezetében a mezőgazdasági tevékenység, tápanyag-visszapótlás és a kemikáliák alkalmazásának szabályozását,
    - e) a bányató vízpótlási, vízvezetési, esetleges vízfrissítési, vízminőség-karbantartási terveit.
3. Átnézeti helyszínrajz (M=1:25 000), amely tartalmazza:
  - a) bányató határvonalát és környezetét, annak domborzati adatait,
  - b) a környező település(ek) közigazgatási határát,
  - c) a felszíni vízfolyásokat, csatornákat.
4. Részletes helyszínrajz, az ingatlan-nyilvántartási térkép felhasználásával alkalmasan választott 1:1000, 1:2000, 1:4000 vagy 1:10 000 méretarányban, amely részletesen tartalmazza:
  - a) az átnézeti helyszínrajz információit,
  - b) az érintett földrészetek helyrajzi számát,
  - c) a partvonalat, parti sávot, a vízmozgás sávját a rézsűben,
  - d) a hasznosításhoz szükséges utak, parti létesítmények, épületek, növényzet elhelyezkedését, a felszíni vízhálózattal való esetleges kapcsolatokat,
  - e) a vízparthasznosítással kapcsolatban tervezett beavatkozásokat (így például fürdőhelyek, horgászhelyek, stégek, kikötők, zöldfelület kialakítása, parkosítás),
  - f) a bányató és partjának tervezett hasznosítása által a felszín alatti vízkészletet érintő hatásterületet,
  - g) az f) pont szerinti hatásterületen lévő felszín alatti vízkivételek adatait (hely, szűrőzött szakasz mélysége, igénybe vett vízkészlet típusa, engedélyezett vízkitermelés mennyisége, m³/nap),
  - h) a bányató vízkészletét és a hasznosítással érintett felszín alatti vízkészlet minőségét és mennyiségét mérő, megfigyelő objektumok helyét, adatait.
5. A bányató és a jellemző részsík keresztmetszelvényei, amelyek tartalmazzák:

- a)* a víz alatti és víz feletti rézsűk hajlásszögét,
- b)* a vízszintek szélső értékeit,
- c)* a rézsűvédelem tervezett módját,
- d)* a szabadon hagyandó parti sáv kialakítását,
- e)* a vízpart hasznosításával kapcsolatban tervezett beavatkozásokat,
- f)* a jellemző felszín alatti rétegszelvényeket.